

FINANČNÍ PŘEHLED R. 1913.

Na konci roku 1913 bylo ve Spojených Státech 7500 národních bank, které měly jednotlivých vkladů 6052 milliony; půjček 6261 million; rezervy 1473 milliony a na hotovosti 890 millionů. Za rok přibýlo 89 bank, jednotlivé vklady vzrostly o 107 millionů, půjčky o 200 millionů, hotovost o 30 millionů.

Na počátku tohoto roku bylo peněz v oběhu \$35.11 na hlavu, celkem 3447 millionů dolarů u porovnání s 3351 před rokem.

Těžba zlata hodně upadla během roku, hlavně následkem dělnických nepokojů v dolech jihoafrických. Za jedenáct měsíců těžba zlata v Africe byla o plných 645 tisíc liber sterlingů menší, nežli za totéž období v r. 1912. Tento úbytek v těžbě zlata jest zodpovědným za poklesnutí v průměrné ceně zboží během roku. Průměrná cena jednoho sta předmětů zboží v nejvšeobecnějším používání poklesla o 3 procenta mezi otevřením a uzavřením posledního roku.

Za jedenáct měsíců minulého roku dovezeno bylo do Spojených Států za 1609 millionů dolarů zboží v porovnání s 1664 milliony za totéž období roku 1912. Náš vývoz za tutéž dobu obnášel 2251 millionů dolarů u porovnání s 2149 milliony r. 1912. Toto, za jedenáct měsíců, zůstalo nám příznivou obchodní bilancí 642 millionů u porovnání se 485 milliony za tutéž dobu r. 1912 a 560 za tutéž dobu r. 1908, dosavadní nejvyšší rekord. Rok 1913 znamená pro nás novou vysokou fázi v našem prospěchu, což s nadbytkem vývozu zlata za minulý rok, zůstává je nás ve velmi příznivém postavení. Tito dva činitelé zajišťují nám příliv zlata v přiměřeném množství během příštích několika měsíců.

Peněžní situace se již uvolnila do jisté míry a očekávaný dovoz zlata dále zmírňuje tlak a povede ku pozvolnému snížení úrokové sazby.

Akciová bursa zažila v 1913 svůj nejhorší rok, s jedinou výjimkou r. 1897, kdy země prodávávala zru industrialní krizi. — Jaké "zlé časy" panovaly na bursě, o tom nejlépe poněkud nás číselně. Bylo totiž prodáno a koupeno 83 millionů akcií a příbližný peněžní obrát činil asi 7 billionů dolarů, u porovnání se 131 milliony akcií v 1912 v hodnotě téměř 12 billionů. Klesl tudíž oběh na bursě skoro o polovinu během roku a ta okolnost, že země do takové míry nedělala špatné časy, jest nejlepším důkazem, že bursa není již spolehlivým "povětrnostním praporečkem" prosperity národa. Průměrná cena akcií prodaných na bursě v r. 1913 byla 96 u porovnání s téměř 98 v 1912 a byla asi tatáž jako v 1910. Průměrná cena vybraného seznamu akcií vysokého řádu jest o 20 bodů nižší, nežli před rokem a o 20 bodů nižší, nežli před dvěma roky. Průměrná cena 80 vybraných železničních, industrialních a dolovních akcií jest 89 u porovnání se 101 před rokem.

Dluhopisy prodáno bylo za 502 millionů v 1913 u porovnání se 675 v 1912 a 890 v 1911. V žádném z nedávných roků nebyl dluhopisový prodej tak malý na new-yorské bursě, jako v 1913. Průměrná cena vybraného seznamu dluhopisů vysokého řádu je téměř o 5 bodů nižší, nežli před rokem, více než o 6 bodů nižší, nežli před dvěma roky a téměř jeden bod pod tlma v r. 1908.

Akcií a dluhopisů zanesených na new-yorské bursě během roku bylo zrovna asi o polovinu méně, nežli v r. 1912. Kapitál nových a velkých korporací utvořených ve východních státech za rok 1913, byl 1534 millionů u porovnání s 2295 milliony za rok předcházející a 1161 v 1908.

Nových hodnot vydáno bylo během roku za 1646 millionů u porovnání s 2254 za předcházející rok a 1423 milliony v 1908.

Ve všech důležitějších finančních a bursových operacích, značně úbytek byl zaznamenán během minulého roku. Za to však jest potěšitelným zjevem, co

bylo zapláceno na úrocích a dividendách na stávající ceně listiny. Na dividendách během minulého roku bylo zapláceno 758 millionů a na úrocích 976 millionů dolarů. Rozdělení dividend a úroků za tento leden bude přesahovati 266 millionů dolarů u porovnání s 248 milliony za leden minulého roku. V málo případech nebyl úrok zaplácen a dividendy mluví celé knihy samy za sebe. Od února 1913 do února 1914 na úrocích a dividendách bylo neb bude vypláceno jeden a tři čtvrti billionů dolarů, což jest nejlepším důkazem, že země zdrava jest v základech.

Ten samotný fakt, že základní podmínky jsou zdravé, jest tou nejlepším příčinou, že nejisté podmínky musí jíti. Přes 16,000 obchodních podniků prasklo během minulého roku s pohledávkami 273 millionů dolarů. Toto jest největší počet úpadků, kdykoli zaznamenaných v kterémkoliv jednotlivém roce a s největším úhrnem pohledávek. Veliká většina těchto úpadků málo celkem znamená pro obchodní svět, avšak 380 podniků zbankrotovalo na více než \$100,000 každý a 213 z nich bylo v tovarních oborech. Rok po roce oběh uváděn jest na pevnější základ a přátelství a vliv nebudou v budoucnosti dopomáhati obchodním podnikům k dosažení úvěru. Postrádatelná jistota bude vyžadována a není sporu o tom, že oběh jest celkem ve zdravějším stavu, zrovna následkem těchto úpadků. A toto hnutí pro jistější a čistší oběh se již rozšířilo aspoň po celém anglicky mluvícím světě. Počet úpadků a celkových pohledávek zbankrotovaných podniků ve všech anglicky mluvících zemích vzrostl značně nad předešlá léta.

Situace ve světě železničním není právě uspokojivou, avšak očekává se, že navrhované zvýšení dovozních sazeb, zdali bude povoleno komisí pro mezistátní oběh, opět postaví dráhy na nohy. Ze situace jest nepříjemnou, nejlépe dokazuje ta okolnost, že hrubé důchody železnic v r. 1913 vzrostly o 126 millionů dolarů u porovnání s rokem předcházejícím, avšak čisté důchody současně klesly o více než 5 millionů. Z toho jest zřejmé, že ani větší oběh při přítomných sazbách nepomohl by železničním platit úroky na dluhopisy a obvyklé dividendy podnikům. Žádný druh cenných papírů není držěn v tolika rukou, jako akcie železniční, a tudíž nepřijemné účinky této situace jsou dalekosáhlé. Rozhodnutí komise pro mezistátní oběh ve věci zvýšení dovozních sazeb bude brzy známo.

Úroda v loňském roce byla celkem podprůměrnou, avšak ceny byly tak vysoké, že celková hodnota plodin vypěstovaných a sklizených v r. 1913 byla 6100 millionů dolarů. Animální produkty přidaly dalších 3650 millionů dolarů k této číselci, tak že celkový důchod farmářům byl 9750 millionů dolarů, což byla hodnota hospodářských produktů na 1. prosince. Z plodin vypěstovaných více než polovina bude podržena k používání a jako píse na farmách, tak že skutečný důchod na hotovost pro farmáře v zemi za minulý rok bude příbližně 3 billiony dolarů. K tomu dlužno připočísti aspoň 3 billiony dolarů na hotovosti za animální produkty, tak že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů. Rozdělí to mezi 6000 tisíc farem a bude mít téměř 8000 dolarů na hotovost na každou farmu. Toto není čistý výtěžek, vzhledem k tomu, že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů. Rozdělí to mezi 6000 tisíc farem a bude mít téměř 8000 dolarů na hotovost na každou farmu. Toto není čistý výtěžek, vzhledem k tomu, že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů.

Úroda v loňském roce byla celkem podprůměrnou, avšak ceny byly tak vysoké, že celková hodnota plodin vypěstovaných a sklizených v r. 1913 byla 6100 millionů dolarů. Animální produkty přidaly dalších 3650 millionů dolarů k této číselci, tak že celkový důchod farmářům byl 9750 millionů dolarů, což byla hodnota hospodářských produktů na 1. prosince. Z plodin vypěstovaných více než polovina bude podržena k používání a jako píse na farmách, tak že skutečný důchod na hotovost pro farmáře v zemi za minulý rok bude příbližně 3 billiony dolarů. K tomu dlužno připočísti aspoň 3 billiony dolarů na hotovosti za animální produkty, tak že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů. Rozdělí to mezi 6000 tisíc farem a bude mít téměř 8000 dolarů na hotovost na každou farmu. Toto není čistý výtěžek, vzhledem k tomu, že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů.

Úroda v loňském roce byla celkem podprůměrnou, avšak ceny byly tak vysoké, že celková hodnota plodin vypěstovaných a sklizených v r. 1913 byla 6100 millionů dolarů. Animální produkty přidaly dalších 3650 millionů dolarů k této číselci, tak že celkový důchod farmářům byl 9750 millionů dolarů, což byla hodnota hospodářských produktů na 1. prosince. Z plodin vypěstovaných více než polovina bude podržena k používání a jako píse na farmách, tak že skutečný důchod na hotovost pro farmáře v zemi za minulý rok bude příbližně 3 billiony dolarů. K tomu dlužno připočísti aspoň 3 billiony dolarů na hotovosti za animální produkty, tak že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů. Rozdělí to mezi 6000 tisíc farem a bude mít téměř 8000 dolarů na hotovost na každou farmu. Toto není čistý výtěžek, vzhledem k tomu, že farmáři budou mít na vyrovnání pohledávek a k útrátě téměř 6 billionů dolarů.

na tyto plodiny byla v průměru o 20 procent vyšší, nežli před rokem a sklizeň jenom o 14 procent nižší, tak že rok 1913 stojí jako dobrý rok pro farmáře. — Sklizeň bavlny jest větší, než se očekávalo dle vládních zpráv, větší než kdykoli jindy, s jedinou výjimkou r. 1911 a prodá se za více peněz (třeba že jakost jest horší) než se získalo za onu rekordní úrodu.

Ceny na farmách za dobytek na maso jsou nižší, nežli před rokem, ačkoli vyšší, nežli před dvěma roky.

Zpětný pohled po roce 1913 není jistě neblahý a vyhlídka na rok 1914 jest daleko od špatné. V přítomné době veřejnost zdá se býti nakloněna k zapomenutí politiky a pracování pro obecné dobro, což znamená mnoho pro štěstí a prosperitu všeho lidu.

ČAROVNÉ ZAHRADY NA PANAMSKO-PACIFICKÉ VÝSTAVĚ.

S milliony květinových sazenic a tisíce vzácných stromů a keřů, snesených ze všech dílů světa, divoká tropická zahrada vytvořena bude na Panamsko-Pacifické výstavě. Kde ještě před rokem byl pozemek zanedbaný, bahňitý, 625 akrů půdy, na nichž rozkládaly se bude výstava, nyní se v zahradě se vzácnými druhy rostlin a stromů a všechno dýše vůní květů.

Ze zahrady budou jednou z hlavních přitažlivostí výstavy, v tom se shodují turisté, kteří prošli celým světem a ne podobného neviděli. Zatím co nádherné paláce nevidané krásy, slohu a stavby budou obdivovány všemi návštěvníky, rájská ta zahrada bude středem onoho podivuhodného bílého města. Pozemek, na němž výstava se bude rozkládati, kryla voda, a práce se srovnáním a navážením byly dokončeny teprve před rokem. Na půdě takové ovšem nie by nerostlo a tu vyvstal nový problém, který rozluštěn tím, že 25,000 krychlových metrů úrodné prsti z údolí řeky Sacramento bylo tam přivezeno na lodích a rozloženo po celém pozemku od šesti do osmi palců hloubky.

Zatím co inženýři dohlíželi na tuto práci, John McLaren, jenž jest dozorcem parků v San Francisku a jenž vytvořil "Golden Gate Park" po celém světě známý, jest s několika inženýry dělali plány a výkresy na uskutečnění onoho pravého tropického ráje. Zahradníci ze všech dílů světa byli žádáni, aby poslali své nejzajímavější druhy sazenic, květin a stromů ze všech podnebí, neboť všechno se ujme a prospívá v San Francisku, kde i v zimě možno

natrhati těch nejněžnějších květů.

Nakreslena byla mapa a vybrána poloha pro každý druh květin zvlášť, linie pro živé plasty a loubí. Pro stromy musely býti vykopány hluboké jámy, které se zasypaly až k vrchu úrodnou prstí. Rozsáhlé skleníky, besidky, malé letohrádky, jsou postaveny na této straně, kde denně konána budou okázalá vojenská cvičení.

Jules Guerin, jenž ustanoven jest za direktora barev, přijel na konferenci s Me Larenem, na které se usnesli vybrati květiny takových barev, aby vše splývalo v harmonický celek. Barvy jednotlivých paláců a budov jsou vybrány p. Guerinem. Ovšem že kdyby květiny nekvetly během těch desíti měsíců, co výstava potrvá, celek barev byl by tím poškozen a tudíž McLaren vynášel jistý způsob, kterým dokáže, že nebude ani minuty po celou tu dobu roku 1915, kdy květiny nebyly by v plném rozkvětu.

Taktéž na každý keř a sazenici budou duplikáty v sklenících a v zahradních domech. Tak jako jest cílem všech architektů, postaviti co možno nejvíce nejnádhernější budov, tak cílem uměleckých zahradníků jest, dosáti co největšího množství druhů rostlinstva.

Padesát akrů jest ponecháno na ten nejkrásnější zelený trávník a již nyní osmáct akrů půdy jest zaměřeno v ten nejměkčí zelený samet. Široké boulevardy jsou vroubeny po straních datlovými palmami, jichž jest na sta a každá z nich stála přes sto dolarů. Tyto boulevardy spojující budou dvory různých národů.

Živé plasty, sedesát stop vysoké, budou chrániti zahrady od prachu z ulic sousedících s výstavě. Hojně používáno bude břečtanu a zimozástru.

Více než 75,000 muškátů jest nyní pěstováno ve sklenících a budou přesazeny na výstaviště někdy v prosinci r. 1914. Do té doby vyrostou do výše od dvou do čtyř stop. Tisíce akátů jest již v plném květu a jsou rozsazeny jako stromofaři. To bude asi jediný druh stromu, který nepokvete během výstavy. Rozsáhlé místo přiděleno bylo dvaceti pětitisícům rozrazilů, které jsou v plném květu v Tennessee Hollow na straně vojenského Presidia, jež sousedí s výstavě. Osm tisíc oleandrů bylo objednáno z Anglie a Virginie. Stejný počet begonií, fuksií a anglických vavříků potěší oko každého návštěvníka výstavy.

Rozsáhlý oranžový sad překvapí všechny ty, kdož přijdou ze studených krajů. Jinou pozoruhodnou zajímavostí jsou stromy olivové a blahovičníky se světlými točnými větvemi.

Skvostný palác Krásných Umění bude obklopen zimozástru a porostlý břečtanem od základu až nad střechu a všechny ostatní domy budou přioděny do květinových hávů. Ta nesmírná práce a píle, co toto všechno vyžaduje, není k vypsání a jenom těžko lze si ji představit. Stromy vzácných druhů ve výši desíti, patnácti, dvaceti, třiceti a některé i padesáti stop a vážíci až do desíti tun, které jsou přiváženy z Afriky, Kuby, Brazílie, Nicaraguy a z Filipinských ostrovů, musí býti přesazovány s neobyčejnou pozorností, aby nezahynuly.

Stromy z nejbližších dílů světa jsou dopravovány do pohádkového kraje, který vytvořeno bude na Panamsko-Pacifické Mezinárodní Výstavě, aby obdivován byl všemi národy, kteří se shromáždí v San Francisku v r. 1915.

OPERA STANISLAVA LETOVSKÉHO, ML.

V těchto dnech anglické časopisy, a zvláště hudební žurnály, přinesly zprávy o úspěchu, jakého docílil v Německu Stanislav Letovský svojí operou "Frau Anne" (Paní Anna). Zprávy tyto jsou pro nás tím zajímavějšími, že mladý a nadaný skladatel jest Omažanem, synem Stanislava Letovského, jenž proslul jako hudebník a zvláště ve hře na cello dosáhl neobyčejně umělecké výše. Krajanům v Omaze ovšem jest pan Letovský dostatečně znám a též v kruzích cizozemních získal si jména nejehvalnějšího. Jest tedy Stanislav z hudebnické rodiny.

Jeho opera "Frau Anne" dávana byla dvakrát a zvláště při druhém představení v Poznani setkala se s ohromným úspěchem a skladatel, kromě nadšením a potleskem obecenstva, vy-

STANISLAV LETOVSKÝ, ML.

znamenán byl čtyřmi věnci, zlatým prstenem, a jak v Německu jest zvykem v kruzích uměleckých, lahvi vína. Jest to zajiště pozoruhodné vyniknutí mladého Čecho-američana v cizině, bez protekcí, kde jediné svým úsilím a svými schopnostmi musil si raziti cestu. Stanislav Letovský hodlá provésti některé změny ve své operě, hlavně přilíbretto plně neodpovídá hudbě, a přísná německá kritika shoduje se v tom, že jeho opera udrží se na jevišti a to znamená, že i do ciziny pronikne. Jest k přání, aby uvedena byla též na americké jevišti, neboť to pro každého skladatele znamená veliký úspěch financí.

Jak vzhledu pravíme, Stanislav Letovský jest Omažanem; narodil se ve městě tom před čtyřicetiletými lety a po odbytí školy gramatické vstoupil na školu střední, kde graduoval v červenci 1908. Žele již upoufal pozornost svojí hrou na piano a za úbelem zlokoněhl se odebral se do Evropy, nejdříve do Prahy Tam učitel nějaký čas a pak odejel do Berlína, kde studoval hudební theorii a harmonii pod slavným Hugo Kahnem a zároveň každou volnou chvíli dával hře na svůj domácího nástroj.

Na radu skladatele Paula Jozua přijal místo v operním orchestru v Kielu a brzy stal se kapelníkem téhož, ve věku, kdy musal hudebníci teprve prokládati počátky. Již tehdy se slavně pokoušel se v hudební kompozici a složit více sonat, variací, pianové hudby, sextet a kvart-

et pro strunové nástroje, které všechny byly vydány.

V Kielu pobyl dva roky, načež bylo mu nabídnuto místo kapelníka v městské operě v Poznani, kde mezi jinými pracemi dirigoval Wagnerův "Věvec" beze všech zkoušek. Zde také dokončil svoji operu "Frau Anne," jež byla první dávana 30. prosince a podruhé 11. ledna, kdy jak jsme pravili, dosáhla úspěchu přímo fenomenálního.

To jest dosavadní kariéra mladého muže, na něhož jistě mohou býti hrdí jeho rodiče i krajané, a hrdy jsou zdejší kruhy hudební, neboť málokdy docílil Američan v cizině takového úspěchu. Všecky hudební časopisy přinesly nadšené zprávy o operě Stanislava Letovského a předpovídají mu skvělou budoucnost.

VELIKÁ OSTROVNÍ RÍŠE.

Strýček Sam má nyní ve svém držení zrovna 8,000 ostrovů, a lidnatost 10,000,000, což jest více, nežli celé Spojené Státy měly před stoletím, dle zpráv obdržené právě Národní zeměpisnou společností. Ta vypráví podivuhodnou historiku o zvelebení těchto ostrovů od té doby, kdy americká vlajka byla nad nimi rozvinuta.

Zpráva vykládá, že jejich oběh přesahuje \$300,000,000 čili více než onen Spojených Států v kterémkoli roce před 1850; americký kapitál investovaný v nich obnášl celkem \$400,000,000; ony vysílají do Spojených Států za \$700,000,000 svých produktů každým rokem a během výměnou produkty asi stejné hodnoty.

Zvláště pozoruhodnou stránkou zprávy jest vývoj a pokrok Porto Rika, Hawaie a Alaskských ostrovů. Vychází z ní na jevo přímo neuvěřitelná skutečnost, že když Porto Rico přišlo v americké držení před patnácti léty byla pouze jedna budova na ostrově zřízená pro školní účely, kdežto dnes jest 1,200 takových budov. V prvním roce americké administrace přihlásilo se do obecných škol 25,000 dítek, dnes jich jest zapřáno 175,000. Tehdy byla tam pouze jedna dobrá cesta čtyřicet mil dlouhá. Nyní jest tam 1,000 mil dobrých cest. Produkce cukru vzrostla s 65,000 tun za rok na 365,000. Oběh s cizinou byl asi \$20,000,000 za rok, dnes jest téměř \$100,000,000. Tehdy kupoval ostrov asi za \$2,500,000 amerických produktů; nyní téměř za \$40,000,000.

Dle též zprávy, Hawai velmi prosperoval od té doby, co přišel trvale pod americkou vlajku. — Hodnota sklizeň cukru se více než zdvojnásobila, vklady v bankách se ztrojnásobila a ve spořitelních se zčetvonasobila. Hawaiský zavodňovací systém jest divem inženýrského světa a množství cukru vypěstovaného po akru daleko překřičí kterékoli místo na zeměkouli.

"Alaskské ostrovy a pevnina," praví zpráva, "stály nás \$7,500,000 a tehdy ozývaly se hlasy, že byly to vyhozené peníze; nicméně po mnoho roků hodnota tuhlejších koženin téměř rovnala se tomu, co za celou rozlohu bylo zapláceno, kdežto přítomná hodnota nakládaného lososa posílala nás z Alasky v jediném roce jest zrovna dvakrát tolik, co celá ta država nás stála."

OSOBY SÚČASTNĚNĚ V OHROMNĚ POZEMKOVĚ TRANSAKCI V LONDÝNĚ.

Zakoupení dvacetiletých celých ulic a 750 budov v srdci Londýna jest nesmírnou spekulací, i v těchto dnech "velikého oběhu." Avšak to zrovna jest, co Harry Mallaby Deedes, člen parlamentu, učinil. On koupil majetek ten za \$75,000,000 od vévody z Bedfordu.

Advertisement for 'PADOUCNICE' (Padoucnice) with details about the product and contact information.

Advertisement for 'Lehké splátky na pozemky' (Easy payments on land) with details about the service and contact information.